

(0/38)



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

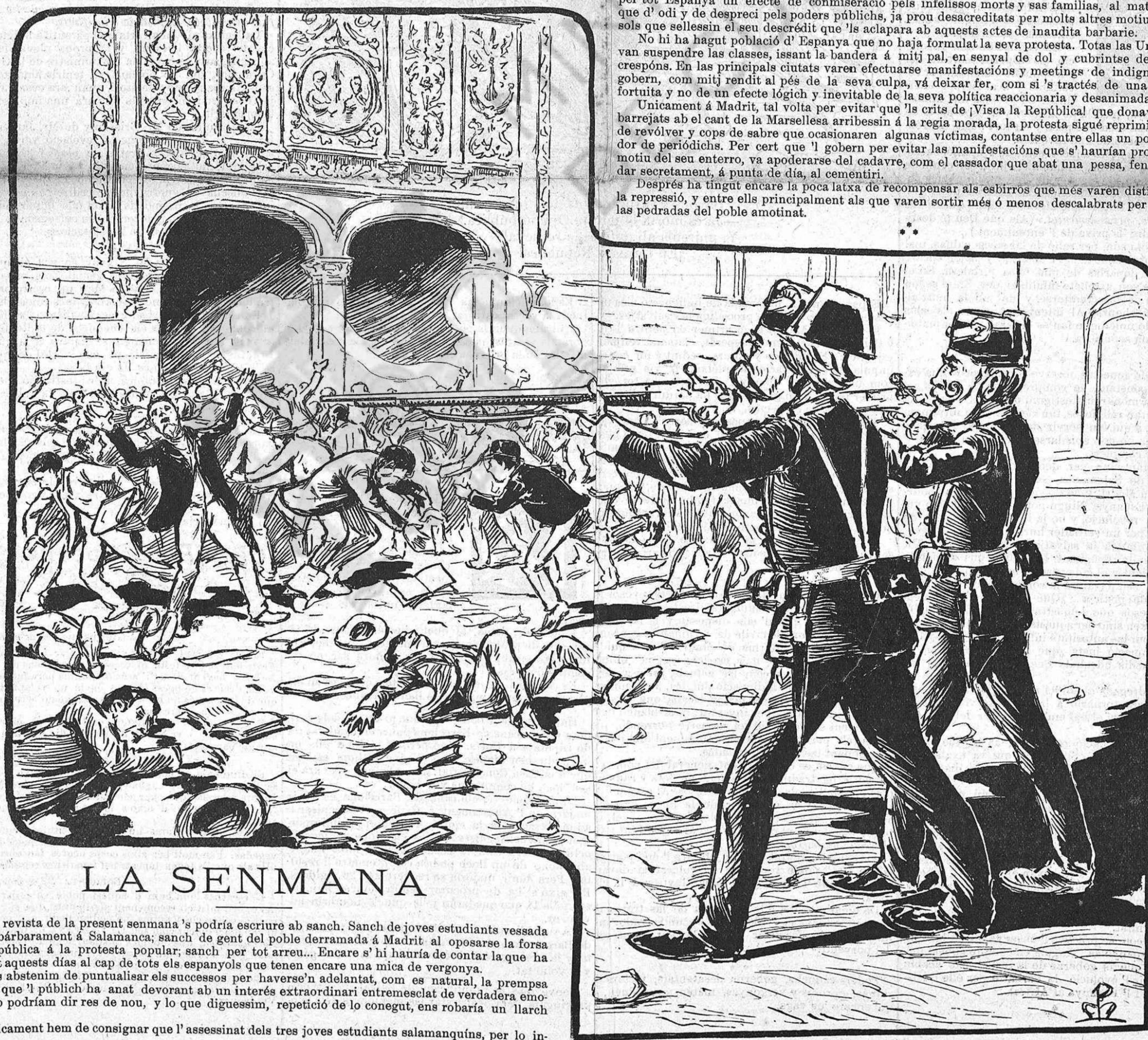
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

UNA LLISSÓ DE DRET



LA SENMANA

A revista de la present senmana s'podria escriure ab sanch. Sanch de joves estudiants vessada bárbarament á Salamanca; sanch de gent del poble derramada á Madrid al oposarse la forsa pública á la protesta popular; sanch per tot arreu... Encare s'hi hauria de contar la que ha montat aquests días al cap de tots els espanyols que tenen encare una mica de vergonya.

Ens absténim de puntualisar els successos per haverse'n adelantat, com es natural, la premsa diaria, que l'í publich ha anat devorant ab un interès extraordinari entremesclat de verdadera emoció. No podríam dir res de nou, y lo que diguem, repetició de lo coneut, ens robaria un llarg espai.

Unicament hem de consignar que l'assassinat dels tres joves estudiants salamanquins, per lo in-

just y lo bárbaro de l'agressió, y per l'interés que naturalment inspira la joventut, ha produït per tot Espanya un efecte de commiseració pels infelissos morts y sus famílias, al mateix temps que d'odi y de desprecio pels poders públichs, ja prou desacreditats per molts altres motius. Faltava sols que sellessin el seu descrèdit que 'ls aclapara ab aquests actes de inaudita barbarie.

No hi ha hagut població d'Espanya que no haja formulat la seva protesta. Totas las Universitats van suspender les classes, issant la bandera á mitj pal, en senyal de dol y cubrintse de gassas y crespons. En las principals ciutats varen efectuarse manifestacions y meetings de indignació... y l'govern, com mitj rendit al pés de la seva culpa, va deixar fer, com si's tractés de una desgracia fortuita y no de un efecte lògich y inevitable de la seva política reaccionària y desanimada.

Únicament á Madrid, tal volta per evitar que 'ls crits de 'Visca la Repùblica! que donava 'l poble barrejats ab el cant de la Marsellesa arribessin á la regia morada, la protesta sigüé reprimida á tirs de revólver y cops de sabre que ocasionaren algunes víctimas, contantse entre elles un pobre venedor de periódichs. Per cert que l'govern per evitar les manifestacions que s'haurien promogut ab motiu del seu enterro, va apoderarse del cadavre, com el cassador que abat una pessa, fentlo traslladar secretament, á punta de dia, al cementiri.

Després ha tingut encare la poca latxa de recompensar als esbirros que més varen distingir-se en la repressió, y entre ells principalment als que varen sortir més ó menos descalabrats per efecte de les pedradas del poble amotinat.

Gobern que incorra en actes de aquesta especie, es govern mort.

Creyà algú que ni arribar podrà á las próximes eleccions de Diputats, y no faltava qui li senyalés sustitut.

Desgraciadament pera la monarquia, no té ja aquesta un sol home de regular prestigi que pugui presentarse ab alguna probabilitat d' èxit, com á salvador de las institucions.

Ni espasas, ni bastos; ni generals, ni politichs.

S' ha dedicat á tenir satisfets als seus partidaris, els ha facilitat tots els medis de arrodonirse y s' han engorronit de mala manera; la tripa no 'ls deixa moure.

Acaba de agravar la situació del govern las dificultats internas que minan la seva existencia.

Ara diuen que 'l nou ministre de Hisenda mandrà la nivellació del pressupost que tractava d'establir en Villaverde, y qual pretensió sigüé la causa determinant de la seva cayguda. Ningú s'explica, per consegüent, per quin motiu vá caure el seu antecessor. Si tots dos volen lo mateix, què vé la sortida de l' un y l' entrada del altre?

També 'l ministre de la Guerra ha estat á dos travessos de dit de dimitir, per haverli fet en Silvela una tallada de 10 mil soldats, sense contar ab ell. Per cert que *El Liberal* de Madrid qu' es qui donà primer que ningú la notícia, sigüé taxat d'embuster per en Silvela, que ha acabat per perdre hasta les bonas formas.

Ab motiu de la festa del Dijous Sant la regia prerrogativa vá dictar alguns indults de la pena de mort.

Magnifica ocasió tenia en Silvela pera presentar l' expedient de la seva condemna, demandant que l' indultessin... Fa tant de temps qu' està en capella...

PEP BULLANGA



LAS ÚLTIMAS URPIADAS

OM SIGA QUE LAS REVOLUCIONES NO S' IMPROVISAN, resulta que totas ellas han tingut els seus síntomas precursores.

En vigilias de una revolució els esperits sortint del ensopiment començan per escalfar-se y acaben per enardir-se. Se respira una atmòsfera estranya, mescla de disgust y d'esperança. Se sent com una cosa que pesa y un fort desitj de tréurella de sobre de una revolada.

Conjuntament ab aquest estat de l' opinió, succeeix que 'ls governs, cridats á conjurar el conflicte que s' aproxima á passos de gegant, no n'ensopenen una, ni poden ensopegarla. Sembla pesar damunt d' ells l' implacable aforisme llatí: «*Quos Deus vult perdere, prius dementat.*» (Als que Deu té destinats á perdre 'ls priva de l' enteniment.)

Débils com son, per rahó de les seves culpas, mal si donan probas de la seva debilitat y pitjor encare si intentan donarlas de una falsa fortaleça. En el primer cas son arrollats infaliblement. En el segon cas acaben de desacreditar-se, y junt ab la mort alcansen la deshonra. Al intentar reprimir als seus enemics lo únic que fan es cavarse pera si mateixos l' eterna sepultura.

**

Davant de aquestes observacions, fillas de una experientia constant, se comprén que 'ls últims governs de la monarquia estiguin espalmats. No 'ls ha valgut ser tan religiosos, tan clericals, tan ultramontans. Deu, á qui fan servir de tapadora dels seus excessos, ja no pot apiadarsse d' ells; han perdut l' *oremus* per complert.

Aquí estan sino per demostrarlo 'ls sagnants successos de Salamanca, seguits dels gravissims desordres á Madrid y de l' agitació que s' ha apoderat de tot' Espanya. Ningú pot negar que aném via dreta á la revolució, y no ja impelits per vent de popa, sino per un verdader huracà.

Quina infamia la salvatjada salamanquina! Tot en ella resulta repugnant. L' esbirro que abofeteja á un estudiant y el governador que ab male modos se treu del seu davant á la comisió que hi acut en demanda de justicia... ¿Qué menos podian fer els escolars ofesos que demostrar el seu disgust? De què serveixen sino per aquests cassos las pedradas del carrer? Quan las autoritats infatuades se fan sordas á tota reclamació justa, ¿qué té d' estrany que 's busquin medios adequats que 'ls desembussin las orelles?

Una apedregada al edifici residencia del despota, més que pera tornarlo á la rahó, serví pera ferli muntar á la testa el baf emborratxador del autoritarisme.

En aquesta situació recordaria las teorías preconizadas pel seu amo Silvela, el qui va exalsar las virtuts providencials del mauser, y 's disposà á practicarlas al peu de la lletra.

Vingan civils aquí á conquistarse un nou dia de gloria, fent focs sobre l' temple de la ciència, fusellant sense compassió als joves estudiants indefensos. Pim pam á cegues, y caygut qui caygut. Que las balas atravesin portes y envans què hi vol dir això? Res importa que 'ls morts y 'ls ferits siguin joves ignors que s' trobaven en l' edifici, aplicats al estudi dintre de les aulas. Gracias á las balas-mauser han acabat tot d' una la carrera de la vida. Las balas-mauser els han expediat la llicenciaciatura pera l' eternitat.

Aixis es com se practica l' ensenyansa en las universitats espanyolas. Tinguis en compte aquest mérit pel dia que 'ls governs de la restauració acabin de arrodonir l' evolució de barbarie per ells iniciada, agregant l' Espanya al Africal...

**

Pasqua espanyola



SAYÓNS Y FARITZEU, TOTS, TOTS HO DEYAN:
—JA ES MORTA LA POIRETA OPINIÓ PÚBLICA.
Y, MIREULA AB QUINBRILLO RESUCITA!
¡EN FORMA E REPÚBLICA!

Espanya entera, inflamada de indignació alsa ua protesta contra aquests procediments salvatges.

El poble de Madrid es el primer en perdre l' tip y llansarse als carrers exasperat, clamant venjança y justicia. Estudians y obrers, cedint á un mateix impuls d' exasperació, invaden la via pública, com una riuhada disposta á arrastrar-ho tot; y é primer terme á un govern que ha perdut ja 'ls drets á tota mena de respectes.

Y vegin lo que son aquests governs! Com si t messin acabar de consumar el descrédit de la guàdia civil, la tenen reclosa á ella y á n' els seus mausers, y llansan sobre el moti als àngels custodis del desordre públic. En vó volen rectificar en certa manera el seu brutal sistema de barbarie, adoptant procediments més atenuats: també 'ls revòlvers 'ls sabres dels esbirros produueixen víctimas, u que altre mort, un número considerable de ferits.

Y es que no poden ja deseixir de la fatalitat sanguinaria que pesa sobre d' ells y 'ls arrastra irracionalment.

**

La responsabilitat de aquests fets vergonyosos no es dels instruments productors directes de les víctimas, sino dels que d' ells disposan y 'ls manejan. Gent manada son els civils de Salamanca; gent més, també 'ls estaferms de Madrid. Sols á qui 'l mana deu exigir la més estricta responsabilitat.

En circumstancies com les actuals, precisa' alsa la punteria y que la indignació pública, arma mil vegades més certa y de major alcans que tots els mausers inventats y per inventar, fassí blanch definitivament sobre l' cap del monstre horrendo, qu' al veure's perdut, divorciat enterament del poble està donant las últimes urpiadas.

Que aquest es el sentiment general del poble espanyol s' ha traduït clarament en tots y cada un dels episodis dels darrers successos. Al estrépit de las descargas y en el fragor de la lluyna entre assalariats del govern y 'l poble, s' alsava al cel, vibrant y poderós, el crit de *Visca la Repùblica!* y *Visca en Salmerón!*

Aixís ha inaugurat la seva jefatura l' eminent patrici á qui 'l poble republicà ha colocolat al davanter pera que 'l conduheixi á la lluyna y á la victòria.

De igual manera, á la presencia de las tropas de la nació, cridava el poble, guiat de un salvador invitint, capás de desxifrar admirablement els secrets del porvenir: —*Visca l' exèrcit republicà!*

**

Poders caduchs, governs desatentats, factors ruïnes, oprobis y vergonyas, matèu, assassinéu, qu' encare 'us vaga.

michs de la República. La comisió electoral, ab tant patriotisme com acert, ha confeccionat ja la candidatura que 'ns ha de portar á la victoria en las próximes eleccions. Figuran en ella 'l nom ilustre de 'n Salmerón, el del abnegat Leroux, desvetllador de las energías republicanas del poble barceloní, el de 'n Junoy, incansable defensor de las reivindicacions proletàries; un federal que ha de designar aquesta agrupació, y que al aparéixer las presents línies ja se sabrà què es y finalment un obrer, que també es probable se sapiga qui serà.

Com se veu, la candidatura no sols respon á un ample y sincer esperit de armonia republicana, sino que ademés implica una consideració merescuda á las classes obreras, que ab tant entusiasmante com desinterès s' han llansat á la defensa de la República.

Ab això queda reanudada la honrosa tradició que al any 69, al votar-se las Constituents, va estableir el partit republicà barceloní, honrantse ab la representació del teixidor D. Pau Alsina.

**

Per més que aquesta candidatura, filla legítima de una representació completa de las grans agrupacions republicanas, encarna admirablement l' esperit del poble, no serà difícil que 'ls nostres enemics tractin de dividirnos, alentant determinades aspiracions individuals.

Pero desd' ara estem segurs que si ho intentan s' estrellaran miserabilment. En primer lloc perque no 's trobarà un sol republicà digne de portar aquest nom, que 's presta á secundar tan burdas maniobras. Y en segon terme, perque sent l' aspiració general de la massa la unitat d' acció, succeixis que sucedeixis sabrà mantenir-la á tota costa.

El proxim dimarts arribarà á Barcelona nostre ilustre jefe l' eloquent orador D. Nicolau Salmerón.

Ab aquest motiu la propaganda electoral entrerà en un període de gran activitat, precursora del brillant triomfo del partit republicà.

Resultat de la salvatjada de Salamanca:

Tres pobres estudiants á la sepultura, y la classe escolar de tot' Espanya llansane en brassos de la República.

Tot ho sigut obra dels mausers.

Casi començem á creure qu' en Silvela tenia rahó quan deya que 'l mauser es un' arma providencial.

Hermosíssim espectacle 'l que s' oferí en la Càmara francesa l' dia 6 del corrent. De aquesta sessió pot ben dirse: *L' últim capitul de la qüestió Dreyfus: la veritat y la justicia triomfants.*

La lectura de una carta que patentisa la ignocència del capitá Dreyfus, y la prova plena de que aquesta carta la coneixia l' exministre de la Guerra Cavaignac, qui no obstant va tenirla amagada als seus companys de ministeri, quan era ocasió de fer justicia, produbren en la Càmara una impresió extraordinaria.

Les paraules de Mr. Brisson y de Mr. Jaurés proferides ab motiu de aquesta revelació, varen caure sobre l' culpable com gotas de plom fos. Aterraron, aplaçaren, no pogueren menos de reconeixre la seva culpa. Tot ho havia fet pera no deixar en mal lloc als consells de guerra que procedieren ab manifesta injusticia. Als prejudicis de un fals honor militar, se condemnà á un innocent y fou entregada la França á la més tremenda de las agitacions.

**

La llum al fi s' ha fet. Y avuy se veu ab quanta clarividència va procedir el genial Zola, en son famosíssim alegat *J'accuse.* May un escriptor ilustrat ha rebut uns honors pòstums més colossals.

En canvi 'l perturbador nacionalisme, la inmundesa conxorda de tots els enemics de la República, que ab tan apassionament s' agafava á la qüestió Dreyfus, acaba de sufrir un cop mortal del que no se'n aixecarà mai més. Ja era hora.

Venerem á la República, única institució que permet que 's realisin aquestes obres de reparadora justicia!

En Maura no dona un pas que no 's fassi acompañar per policies. Ho fa perque li guardin las espatllas ó perque l' ajudin á fer la revolució desde dalt?

No; ni per una cosa ni per l' altra. Ho fa pera disaires. Perque porta á dintre d' ell algo que li fa.

La conciencia

BATALLADAS

Es lo únic que 'us cal fer pera coronar dignament la vostra carrera.

Únicament aixís podeu baixar á la fossa que ja s' obra als vostres peus: esquitxats ab la sanch dels màrtirs de la pròxima República.

P. K.

EMÀ diumenge el partit republicà d' Espanya farà l' primer acte ostensible de forsa y unió celebrant meetings en totas las capitals de província. En rigor serà un sol meeting, per la simultaneitat de la seva celebració y la perfecta unitat del seu objecte.

L' acte de demà, al qual, n' estem segurs, hi farán acte de presència ó quan menys s' hi adheriran totes las entitats republicanes, vindrà ser un recompte de forces.

Es com una de aqueixas revistes que passan els grans exèrcits en vigiliàs de llansar-se al combat.

Ha causat molt bon efecte que ni un sol dels regidors republicans de Barcelona figuri en candidatura de Diputats á Corts. Y no perque molts d' ells no 's signin ben dignes, sino perque tothom està en qua que á la Casa Consistorial hi tenen ara com ara el seu lloc de compromís y d' honor.

L' aspiració republicana de Barcelona es tenir majoria en l' Ajuntament á fi de republicanizar l' administració de la ciutat. Aquest objectiu important podrá conseguirse en las eleccions del mes de octubre. Pero com la cosa pot anar molt fina, l' abandono de un lloc podria comprometre l' resultat. Pera tenir majoria se requereixen 26 regidors. Per això s' ha de procurar reunir aquest número entre 'ls 11 que quedarán y 'ls que 's nombrin novament.

La republicanizació de l' administració municipal de Barcelona es de una realisació práctica immediata, y la conseguiré si tothom hi aplica l' abnegació y la voluntat.

Convé que 'ls republicans de Barcelona estiguin previnguts pera desbaratar las maniobras dels enemis.

El dia de Sant Josep va celebrar-se la festa de *La Naval*. A dita festa hi tocaven los músics del *Asilo Naval*; y havent donat l' arcald permís pera fer ball de tarde, després de pocas estones envia un volant dijent que de promés no hi havia res perque no 's recordava qu' eran en la quaresma.

Pensem que tindrà alguna entrevista ab el nostre alcalde negre y 'l va girar. Bé podém dir que tenim un alcalde bandereta!

TREMP, 26 de mars

El diumenge el nostre ensotanat místich va dir als feligresos que enguany devien fer la novena dels Dolors y havien de pagar els gastos que 's fassin en la funció. De results d' això s' ha fet una colecta entre la gent de sagristia.

Se veu bé á las claras que 'ls que 's titulen representants de Cristo no volen traballar si no se 's paga dugas vegades. Fan molt bé; així corpes negres fan obrir els ulls als que 'ls tenen tancats pel fanatisme religiós.

BORGONYA, 22 de mars

L' escarbat bum bum d' aquest poble va pujar dalt del cubell místich recomanant als llanuts, que si volfan anar al cel en eos y ànim, no podran llegir cap novel·la, ni cap diari dolent com son *La Campana de Gracia* y *La Publicidad*; que no més podran llegir *El Correo Catalán* y *La Veu de Catalunya*. Tot es propaganda. Ens satisfà molt l' anunciar y pot passar á cobrarlo quan vulguin, senyori missaire. Eys, si no 'ns el fà pagar tan car com van costar las esquelles mortuaries de *La Veu* á mossén Verdaguer.

JUNEDA, 24 de mars

El diumenge passat ó sigui l' dia 22 del corrent mes, el nostre mossén, desde el cubell mistic que se dirigí contra 'ls anarquistas y socialistas, recomenant als traballadors que preguin paciència, que al altre món ja trobarán la felicitat. —Lo que pot fer es cuydar bé aquella jardineria que té aprop de casa, que li pot donar algunes díades de plaher y no cuydarse de assumptos polítics, ni de associacions particulars, que li poden portar algún disgust.

VILANOVA DE LA ROCA, 23 de mars

El negre ros d'aquest poble diu que tots els feligresos tenen el tip de persona per la cara de bestia. ¡Quins piropos pels seus bens de la mística remada! També critica desafordadament al Ajuntament per haver permés el ball de Sant Joseph. ¡No hi ha una bona brida per aquests matxet! Mes valdrà que s'entretingúen en refilar el bigot de la seva majordona, que l' té bastant gros.

RELLINÀS, 4 de abril

El jovent va contractar als músics que havíen sonat a la mística funció pera 'l ball que mes tard debia celebrarse. L' ensotanat, fet una fiera, va dir que no 'ls deixarà tocar may mes á l' iglesia. Al rebre la visita del president de la societat, el fogós capellà va respondreli ab malas paraules, á les que hi feya la mosca la majorona. A pesar de tot, á l' hora anunciadà va celebrarse 'l ball ab mes assistència de la qu' esperavan els seus organitzadors. ¡Influèncias del clero!

CASSÀ DE LA SELVA, 5 de abril

El nostre merlot sembla que hagi estat mossegat per una truja rabiosa. L' altre dia, anant en professió, un dels vicaris va encarar furiosament ab un tranquil fo rastre pel pecat de no haversse llevat el sombrero, arribant-li aquesta prenda del cap y rebantells per terra. Aixó son les ordres dictades pel nostre merlot.

De cassos aixís tot sovint ne passan; pero no sempre li surten com ell vol. Y aixís com hi ha persones pacientíssimes que tenen prudència y no protestan de res, molt serà que no 'n trobi alguna que com á protesta li claví un parell de banderilles de foc.

MONGAT, 28 de mars

L' altre dia 'l pare Solfas, per lléu á las cinch del matí, va dirigir-se en calsets al dormitori del seu sagristà, que dormia com àngel bufadó de cara al coixí. Empití el sagristà y creyentse víctima de una mala acció, les va empedre ás caps de cadira contra su superior geràrquico, que d' allò mes espatriat va sortir al balcó cridant l'assistència! Els que van tenir la fortuna de presenciarlo no se 'n donaven compte. ¡Qué'n son d' espirituals els capellans en calsets!

Un aplau de sagristà, secretari de mossén Solfas.

CANONJA, 31 de mars

Lo nostre escarabat major censurava l' altre dia á un predicador que tot sovint engavava frasses pornogràfiques y de doble sentit... com si ell no feia igualment, ó pitjor, que fa poch deya que 'las noyas desde 'ls quinze anys s' havien de confessar de certs desitjos secrets que per forsa han de tenir... Eh, quin mano?

Ara fa fugir del poble á n' Quinet Torero, un dels seus subordinats, perque diu que com es tan maco y jo ve, li pren totas las noyas, y ell s' ha de contentar ab els ossos de quatre beyatas vellases... ¡Envéjols!

AMPOSTA, 24 de mars

Mossén Boireta, l' altre dia durant la professió, va insultar a un jove pel fet d' estar fent el cigarro á la gorra posada. ¡Com si un home per ferne un de prim s' hagués de descubrir, ó com si 's poguessin fer las dugas coses á la vegada! Aquest coronilla que 's dedica mes á la política que á fer caritat desconeix per complerts els drets del individuo. Li haurém de comprar una Lley de la Constitució y una Urbanitat.

CREU-ALTA, 30 de mars

El nostre Joonet, no poguen fer sentir las seves pre-dicas als homes d' aquest poble poch aficionats á anar á la iglesia, profita la ocasió quan se celebra algun enterro y en el moment en que, en nom de la família, dona las gràcies á la concurrencia. Llavoras enlloc de ferro en care que religiosament, de un modo concret y ab paraules de consol, se entreté en fer un sermó parlant del cel, del infern y de las animetas, y altres tonterias que avui ja ni la canalla s' ho creuen, y no content ab això si li convé, com que allà ningú li pot contestar, aviva mes el dolor de la familia, injuriantla, com passá en un enterro celebrat l' útlim diumenge que ferí de mort á una honrada familia que, respectant una disposició de la seva bona mare, morí sense haver rebut los sacraments, díhen per dugas vegadas que, las famílies que respectan aquestes disposicions tenen una falsa estimació. No fassin cas de semblants bravatas els bons fills de la difunta que tan cuidaren de ella durant sa malaltia, y no 'l preocipi al nostre rector el dupte que tenia de si la difunta aniria al cel ó no, que si es vrata qu' hi hagi cel lo que no hi pujarà de seguir serán els seus brams; y acabaré per dir-los que nosaltres entenem y ens sembla que vosté també, que l' infern es en totas aquellas cases en que no hi ha pa, al cel sols hi estan aquells que com vosté portan el nom de pare y potser ho son, sense haver de mantenir fills, y en quant á las animetas, son una màquina de fer pessetas.

L' expansió republicana

Va cundint l' esperit republicà, adquirint las proporcions y ls efectes de una avalanxa. A Catalunya en especial el moviment es molt viu y molt intens.

La proclamació de la candidatura de Barcelona ha produït el millor efecte entre 'ls corregidoris de tots las procedencies. La Comissió electoral ha procedit ab el major acert, prescindint de tota mira de caràcter individual y atenent mes á las idees que á las persones. Ja tenim, doncs, cinchs noms pera portarlos á la victòria en las eleccions del dia 26. L' espectacle dels nostres enemics dividits y trosejats, minuts per tota mena de diferencias, rivalitats y malas passions, contrastarà ab l' energica unanimitat de l' acció republicana. Tots á una devém anar á las urnas, no tant per asegurar una victòria qu' es indubitable, com pera demostrar ab l' abrumadora eloquència del número la forsa incontrastable del partit republicà de Barcelona. De las urnas n' ha de sortir questa conclusió definitiva: —Som els més y els mes disciplinats.

En els districtes de fora se realisan també activas y profitoses campanyas.

Els republicans de Manresa han proclamat ab gran entusiasme la candidatura de D. Eusebi Corominas, volent premiar en ell un exemple constant de abnegació y desinterès.

En el districte de Sant Feliu de Llobregat el Sr. Llejet y Sardà, donant mostres de sa pàsmoda activitat, va reunint l' adhesió decidida de tots els amants de la unitat en l' acció republicana.

L' elecció del Sr. Zulueta pel districte de Vilafranca del Panadès se presenta molt bé: no hi ha republicà que no hi posi 'l coll, y son també moltíssims els elements neutres que 's disposan á votarli en atenció á las grans condicions intel·lectuals que adornan al candidat.

Per Sabadell lluya 'l Sr. Pí y Arsuaga y per Vilanova y Geltrú 'l Sr. Barbé. La seva qualitat de fedatius no obsta á que 's hi presten son apoyo mes decidit tots els republicans sens excepció.

Per la circumscripció de Tarragona-Reus-Falset, sosté 'l partit republicà la candidatura dels Srs. Nogués y Mayner. L' entusiasme es general en aquelles extenses comarcas, en las quals reviu y s' afirma cada dia més el vell esperit republicà.

Lluya per Tortosa 'l Sr. Fuentes, ilustrat director de 'l País de Madrid, y 'l Sr. Morote, un dels primers periodistas espanyols que per allí s' presentava en un principi, ha anat á despertar ab sa inflamada paraula las energies del districte de Torroella de Montgrí, que desentenen del domini caciquista l' ha proclamat candidat.

A Figueras, á La Bisbal, á Santa Coloma de Farnés y á Girona, per ahont respectivament lluytan els Srs. Bobill, Vallés y Ribot, Rosselló y Joaquim Costa, marxan sas candidatures vent en popa.

A Tarrassa no s' havia vist mai una lluya tan emprenyada. La candidatura Roca y Roca està destinada á donar un cop de mort al caciquisme. Contra la coalició dels elements vaticanistes ab alguns industrials que pretenden imposar-se als operaris convertintlos á manera de feudals, en esclaus de la màquina (que á n' això han quedat reduïts els defensors de la candidatura liberal de double de D. Alfons Sala), s' alsa la immensa majoria de la població y sobre tot la numerosa classe obrera, resolta á resistir tota mena de coaccions. Tots els traballadors estan perfectament imposats del dret que 'ls assisteix á emetre llurement el seu sufragi, y resolts com may á demostrar que Tarrassa ha sigut y serà sempre un baluard de la República.

Diumenge se celebrà un gran meeting á Rubí, al qual hi assistiren mes de 2000 persones. Ferex us de la paraula 'ls Srs. Palet, Marsà, Brú, Selvas, Juny, Corominas, Lerroux y Roca. Reinà un entusiasme immens, indescriptible. La republicana vila de Rubí, cumplirà ab el seu deber.

Aquest vespre tindrà efecte un altre meeting á Olesa de Montserrat, població també eminentment republicana, encara que algun tant minora pel caciquisme. No dubtem que després d' escoltar la paraula dels senyors Marsà, Capdevila, Bau, Salvat, Ardid, Lerroux y Roca y Roca, no quedarà un sol republicà á Olesa que 's fassi sort al deber que té de contribuir al bon èxit de la campanya republicana, molt superior, baix tots conceptes, á tots els enredos, mistificacions y impuresas de la política local.

ACTITUT DELS SOCIALISTAS

CARTA DESCLOSA

Sr. D. J. Roca y Roca

Present

Molt volgut amich y correligionari:

Diferents vegades he sostingut ab vosté agrables coloquios sobre política, y extenent la conversa á las modernes teories sociològiques, que alguna ensenyansa profitosa n' he tret de la cultura que sempre vosté desplega. Recordo que fà pochs días compartíem nostras intimas expansions ab l' ilustrat obrer Comaposada, una de las figures més conspicuas y simpàtiques del socialisme barceloní, y recordo també las seves queixals fundadas contra 'ls que s' obstinan sistemàticament en apartar al obrer de l' acció pública, fent gala d' un sentit pràctic y generós qu' es ben poch comú en l' actual generació, malalta de vícies inverters, de prejudicis y de tradicionals privilegis qu' es precls extirpar á tota costa.

Per tot això, y en atenció á la estimable inclinació que sempre ha manifestat vosté pel més débil, per la classe més abandonada de la societat, sostinent valentes campanyas des de 'l Campana de Gracia' contra determinades desviacions á que 's ha conduït á la massa traballadora en virtut de miras potser més especulatiuves que elevades, vull ferli notar l' esperit de concòrdia qu' entranyen las darreres declaracions de 'l Pau Iglesias, las que conceptiu importantíssimas dada la qualitat y significació del home, ara precisament que per tot Espanya s' observan falagueras corrents d' unió republicana. Tal mercé y dispensi que donqui aquest nom al meu pròsit—no té altre fi que l' afany honorat, ó l' desitj desinteresat d' arribar á una franca confraternitat entre republicans y socialistas.

Moltíssim s' ha parlat á Barcelona y á fora de las declaracions de l' Iglesia apropósito de la recent unió republicana elegint per son capdill al ilustre Salmerón. Se n' ha parlat molt, repetesh, pero entenç que no s' han comentat convenientment.

En substancia l' Iglesia ha dit lo següent: No perque 'l partit obrer oficialment haja deixat de prendre part en l' Assemblea formada per tots els elements que integran la política republicana d' Espanya, pot ser considerat tal acte de discordia ni molt menos de protesta á la coalició de las fracciós contraries al régime monàrquic. Ben al revés per cert: el Socialisme mira ab bons ulls la ixèqua corrent de simpatia y en ella xifra lògicas esperances per la consecució dels seus ideals, oferintse incondicionalment pera derrocar la monarquia y implantar una República qu' espera serà expansiva encare que burgesa.

¿Per qué, donchs, no s' suman ab nosaltres d' una vegada? dirà algún republicà xapat á la antiga y de massa estret criteri, avuy passat de moda.

Y jo contesto qu' es molt posat en rahó que això succeeixi, com no ho seria gens, y fora suicida, negar els traballadors son concurs per l' adventiu de la forma democrática republicana. M' explicaré.

Miris la cosa pel cantó que 's vulga, sempre resultarà que un Estat constituit, per radical que siga, may poder atrevir-se á convertir la propietat privada en colletiva, qu' es lo que essencialment caracterisa las modernes teories ó escoles sociològiques. No discutim ara si tals reformas socials son acertades ó errònees.

Cóm poden confondres, donchs, els que 's afanyen en defensar la necessitat del capitalisme y 'ls que considerant tal règim funest per l' humanitat volen que desapareixi? Hont es la possibilitat de comunicar els pares dels que consideran atentatoria á la llibertat la forma collectivista dels meids de producció, y 'ls dels que fundantse en la evolució econòmica creuen precisament en el collectivisme garantida aqueixa llibertat, ademés d' una participació equitativa de la riquesa social? No; els republicans no deuen buscar l' unió de abdues tendències baix aquest punt de vista, perque s' afegirian una ignoràcia imperdonable de las novas conquestas econòmiques, producte de las intel·ligencies dels defensors del proletariat. Els republicans han de procurar aqueixa unió tan necessària, solzament per l' interés polítich, pera fer efectivas y sólidamente las llibertats proclamades per la Revolució francesa, únichs interessos que á tots ens son comuns, perque tots estem conformes en que son purament individuials.

Per això m' han agratdat las darreres declaracions de 'l Pau Iglesias, encarnació del cada dia creixent socialisme espanyol. Els traballadors son els únichs interessats en batallar en la lluya de classes, avuy per desgracia existents, perque son els únichs oprimits y explotsats pels detentors dels instruments de producció. Pera la de fensa de sos interessos se mostran gelosos de las organitzacions de resistència, per las que no demostran gran activitat els republicans y en perfecta lògica, perque no es cosa de essencial incumplencia seva.

Pero en lo politich ¿quín dupte hi ha que 'ls obrers han de simpatisar als republicans y fins secundar els seus propòsits? La República en Espanya té molt que fer

en benefici de tots: refrenarà els atreviments clericals; depurà la emissió del sufragi; aixecaria la cultura pública, augmentant la cantitat destinada á ensenyansa; fomentaria els elements pels serveys útils, y las llibertats seran una veritat fins ahont es possible permetrelo una democracia dintre d' un régime capitalista. Tal manera de viure baix l' amparo de voluntats expansives, salta á la vista qu' es camp abonat pel desenvolupament del socialisme y del moviment obrer en general.

Per consegüent,—y ja ho ha dit en Pau Iglesias,—els traballadors no deuen ser suicidas, y 'ls socialists y societaris y quants obrers saben apreciar lo que 'ls seus interessos exigeixen, han de cooperar resoltament al triomf del régime de govern republicà, com oposar-se tenasmat a qualsevol corrent reaccionaria. Primer vinga la República; després, aprofitarla pera la emancipació proletaria.

No parlo en nom de ningú, sino en nom propri. Y rebi una forta abrassada de son affectissim

N. BAS Y SOCÍAS

Barcelona 5 de abril de 1933.

DON PACO Y 'L SEU CRIAT

—Cuya, que no 'm passi l' hora, el bastó y 'ls lentes, Pau.

—No s' ho agafi d' aquest modo. ¿Qué 'n treu d' amoniar-se tant, si per mes que s' escarrasi la nació no callarà y continuará dihentli que no hi entén?

—Es vritat; parlas lo mateix que un llibre:

en 'quest país mal si fas mal si no fas.

—Per xo, crèguim, procuris tranquilizar y prèguisho ab mes cordura. La norma d' un governant ha de ser: 'Tot á l' esquena, y rodí la bola.'

—Pau, no 'l tinch jo aquest bon caràcter: soch massa viu, massa clar, massa amich de fer las coses conforme D' Ubi ha manat.

—¿Y hont va ar a tanta pressa?

—Necessito celebrar consell.

—De què han d' ocuparse?

—Del negoci electoral. Temí la batalla á sobre y encare no hem acabat l' encasillat.

—¡Mala feynal!

—Hi ha molts pretendents?

—¡La mar!

En Maura 'n porta vuyanta,

l' Abarzuza la mitat,

l' Allende Salazar trenta,

la cabra trista altres tants,

en Sánchez Toca... T' ho juro,

encare que 'l diputats,

en lloc de quatre cents, fossin quatre mil, crech que al final

també passarà apuros

per contentà als aspirants.

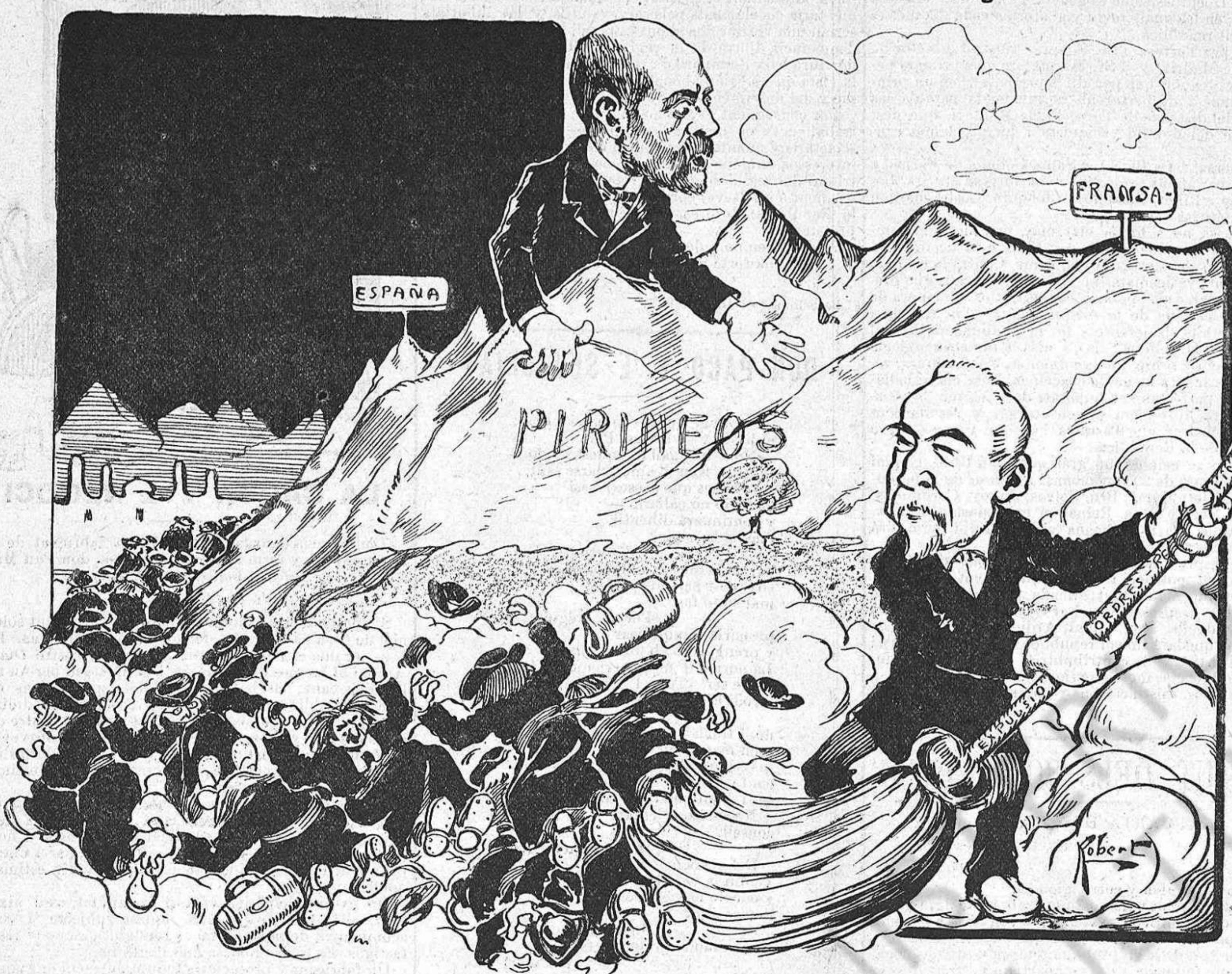
Quan entro á la Presidència ja tremolo. Com alarbs se m' abocan tots á sobre:

«Don Paco, no olvidi pas la meva acta.» «Don Francisco, recordi que 'l haig d' anar encasillat per Consuegra.»

«Y jo per Ciudad Real.»

</

També nosaltres volém fer neteja



—Senyor Combes, quan estigui llest de l' escombra, ¿farà'l favor de deixármela?

—¿Qué tal? —No 'ls sembla que aquest viatje real es realment curiós?

Així deu pensarho en Silvela y aquesta es segurament una de les causes de la seva inquietut.

Y no n' hi ha per menys.

Els botiguers y las criadas, quan se passejan, ho fan perquè sí, sense mes objecte ni mes finalitat que passejarse: els reys no. Tota excursió seva encou un propòsit, obéix-ho á un plan, es com si diguissim el primer acte de una comèdia, ó tragedia—segons els cassos—qual final ningú del públic es capás d' endavant.

La experiència ho diu prou bé. Totas les grans conflagrations europees, totes les guerres, totes les anexions, totes les reformas efectuadas en el mapa han sigut precedidas d' algun viatje de soberans ó de personalitats polítiques de molta importància.

Desde aquí'm sembla sentir les exclamacions qu' en Silvela deu llensar en aquests moments.

—Es ben desatent tan mateix el tal Eduardo. Passa poch menos que fregant á Espanya ab el seu yacht, y no es bo per turar-se al Ferrol ó a Vigo ó Cádiz per dirme sisquera:—Deu lo guard, senyor Silvela: ¿com està? —Li prova el poder? —Li dona gaires disgustos en Maura?—

Y després alsant els ulls una mica mes amunt, deu anar pensant:

—Lo raro, apart d' aquest desayre, qu' en bona fe crech que no me'l mereixo, es que ningú ha saput donarme informes precisos sobre l' objecte de la excursió del rey d' Inglaterra. Pregunto al nostre embajador á Londres, y 'm diu que conceptúa'l viatje purament de recreo; interrogo á ne'n León y Castillo, y 'm contesta que á Paris s' assegura que 'ls metges son els que li han aconsellat: de Roma m' escriuen que no 'n saben res, de Lisboa no 'n puch treure una paraula... [Es extrany aixó, molt extrany! No sembla sino qu' entre tots s' han confabulat per deixarme á las foscas.

Es molt extrany!...

No tan extrany com vosté's figura, senyor Silvela.

Hi ha que pensar una pila de coses, que ben analisades poden convertirte en espelmas, es á dir, poden donar llum.

Vejis, sinó:

La guerra del Transvaal s' ha acabat. Vol dir que Inglaterra, que fins ara tenia les mans lligadas, les té avuy lliures per ocuparlas en lo que de més profit dedicar-se á qualsevol altre negocia.

La saragossa de Marruecos segueix el seu curs natural. Enteses les grans potències, lo més descansat y barato es deixar que 'l mateixos moros posin las coses á punt de carmetxo.

Fransa se sent més fort y més ferma que mai, Italia viu tranquila, Portugal està prompte á fer lo que la seva tutora li mani... —Ho van entenen...

Permetin, donchs, que sense la més mínima sombra de mala intenció pregunten:

—¿Qué significa aquest viatje de circunvalació, d' exploració més ben dit, en que el rey d' Inglaterra dona la volta á Espanya sense aturar-s'hi per res,

pero conferenciant—fixins'hi bé—conferenciant y parlant á l' orella de totes las nacions que rodejan á la nostra y que tenen en nosaltres fixas las mirades? —¿Qué significa?...

Apa, barrini, senyor Silvela, barrini, que per això l paguem.

FANTASTICH



L' Vendrellench consigna que 'l senyor Tort y Martorell, aspirant á la diputació á Corts per aquell districte ha llogat un pis entressol en la Plassa Nova al objecte de instalharhi les oficines electorals.

Recorda ab aquest motiu *El Vendrellench* las eleccions en que D. Cavieritu va tenir que fugir escapat de aquella vila, entre una pluja de pedras y al amparo de la guardia civil y no s' explica que hi haja allí ningú que pugui apoyarlo.

De totes maneras hauria de admirar la previsió del través candidat al llogar un estressol, perquè de un entressol al carrer hi salta qualsevol, per menut que sigui.

Acaba de crearse una nova ordre, destinada á honrar al traball, la qual portará'l nom de D. Alfonso XIII.

La de D. Alfonso XII va crearse pels sabis: la de D. Alfonso XIII pels traballadors.

Ara no més falta que la nova condecoració tinguí una forma adequada.

Jo proposo que la constitueixin dos cartutxos mausser crusats, ab un cap de mort al mitjà. Estaria en caràcter.

Sembia que 'ls cartuixos expulsats de Fransa projecten establir á Tarragona una gran fàbrica de licor *Chartreuse*.

—Ja veulen—dirán els amics dels frares—com las corporacions religioses venen á Espanya á fomentar la riquesa pública, á propagar l' industria...

—Sí, es cert—contestarémos nosaltres—l' industria d' emborratxar al próxim, pera treurel més fàcilment els quartos de la butxaca.

El *Diario Catalán*, l' acordeón que toca l' Alejandro Pons en honor de n' Nocedal, ha dit clarament que per més que 's presenti com á regionalista, no votarà á qui ja per debilitat, ja per compromisos d' escola sigui sospitos de que ha de sacrificar els drets de Deu, de la Iglesia y de Catalunya católica en aras de menguats interessos de banderia.

Y per aclarir millor el concepte, afegeix que tamboch votarà á qui desempenyi'l càrrec de regidor.

Més directament no pot senyalarse als Srs. Carner y Sunyol, que á trucos de sortir diputats passavan per tot, fins per anar en malas companyias. Y com sols poden aspirar als llochs de minoría, faltantlos els vots dels reaccionaris, son morts.

Créguinossos á nosaltres, difunts per difunts, reconeixinsses ab el Sr. Pons: fássinse cantar las absoltas!

Deya en Silvela temps enrera que 'l poble espanyol era un malalt en un estat de postració tan gran, que ni menos li trobava'l pols.

Ara en canvi, 'l troba tan fort, tan pletórich, que

no voldrà sino aplicarli una sangría darrera de l' altra.

Tal es l' efecte maravellós que li han causat unas quantas *tomas* d' esperit republicà.

Al anar-se'n de Barcelona l' governador Espinosa de los Monteros, ha deixat com á recort en l' edifici del govern civil un retrato de D. Alfonso XIII. Cap dels anteriors s' havia recordat d' adquirirlo.

Ara sols falta saber una cosa: si durarà molt temps.

En Linares ha parlat de dimítir perque en lloc de 100 mil soldats que demanava, en Silvela no vol donar-hi més que 90 mil.

Pero á pesar de tot ja 'l farán quedar.

Lo que no 's pugui arreglar ab soldats, mirarà d' arreglar-se per medi de una soldadura més ó menos barriera.

Llegeixo:

«La Dieta de Brunswick ha resolt per unanimitat demandar al govern alemany que no autorisi la tornada allí de la Companyia de Jesús.»

Dieta per dieta, aquesta es la que fa la salut dels pobles: la dieta de clericalisme.

No fa gaires dies la Companyia de ferrocarrils del Nort d' Espanya dirigia una circular als seus inspectors, recomenantlos que fessin fosa ab els empleats de l' empresa per induir-los á votar les candidatures ministerials «pues de otro modo—diu la circular—nos veríamos expuestos á atraer sobre nosotros la animosidad de los gobernadores civiles de provincias, que se traduiría en la imposición de multas á la Compañía por causas de retrasos de trenes, accidentes de la explotación, etc., etc.»

Més clar, ni l' ayuga.

Val tan com dir:—El votar ab el govern ens autorisa á abusar dels públics, á ferlo viatjar en cotxes que semblan *perreras*, en ferlo arribar tant al terme dels viatges, y á oferirli de tant en tant per rebrecreo, les delícies de una topada ó de un descarrilament.

Y per no incorre en responsabilitats de cap gènero, res més factible que violentar la conciencia dels nostres empleats subjectantlos al següent dilema:—O voteu als candidats ministerials, ó salteu al carrer.

Y ara un detall que acaba de arrodonir el quadro. El Sr. Sanpedro, que ha substituït á n' en Villa-verde en el ministeri de Hisenda es el president del Consell de administració de la Companyia del Nort.

Comprenen ara l' interés que hi ha en exercir el dret de cuixa sobre la conciencia dels pobres empleats!

Ab això del formidable desvetllament republicà hi ha que figurar-se n' en Silvela que 'l un suor se n' hi ví quan l' altre se n' hi vé.

Y apesar de tot, mentint una tranquilitat que no sent, perque per enganyar á tothom, acaba per enganyar-se á si mateix, ha dit parlant de l' Assamblea magna:

«El espectáculo es de aquellos que, por la desproporción entre el medio y el fin, evocan sentimientos de ridiculez.

Fa temps qu' en Silvela ha perdut la famosa daga florentina.

Avuy ja no li queda més que la *vaya*.

Y prompte veurà com no es tant gran com ell suposa la desproporció entre 'l medi y 'l fi. Encare que 'ls republicans no contessim ab elements suficients per destruir l' obstacle, sempre disposariam de un auxiliar poderós pera conseguirho.

Aquest auxiliar no es altre que las seves torpesas.

Amenitats clericals:

El semanari de Novelda *El Evangelio* ha formulat una denuncia al fiscal de l' Audiencia, afirmant qu' en el colègi de agustins de aquella població han sigut atropellats brutalment alguns noys de 10 á 13 anys per un fraire anomenat Pare Pere.

¿Quin dia acabarà Espanya ab tant escàndol?

Senzillament: el dia que 's decideixi á acabar ab l' infeció clerical.

Morta la cuca...

De una correspondència del Brusí:

«El Doctor Jimeno decia que para el material de las diez Universidades que hay en Espanya solo consigna el presupuesto 38 mil pesetas anuales.»

Vaja, que si no contessim bé, trobaríam que per ilustrar als estudiants de les Universitats, els governs monàrquics gastan més en projectils mauser qu' en material d' ensenyansa.

Un quadro de la situació.

Tots els ministres barallantse pera veure qui en las eleccions proxims se n' ha d' endur més actas.

Tots acudint á n' en Silvela, demanantli la seva intervenció.

Y l' home de la daga escollantlos sense dir una paraula y somrient.

Es á dir, fent el paper de simple.

De aquesta feta, quan deixa la presidència del Consell, no li faltarà contracta. Pera desempenyar el paper d' Antonet en qualsevol *Circo Ecuestre*, ningú com ell.

Crida l' atenció que la major part dels bisbats vancants se cubren amb bisbes procedents de Cuba y Filipinas. Encare qu' Espanya s' haja quedat sense colonias, no poden ella quedarse sense mitra.

No hi vol dir res qu' ells vagin contribuir á perdre aquelles posicions; lo qu' es la metrópoli no la perdrà.

Més perduda de lo qu' està...



—No mes perque dech vint rals
ja soch un perdut y un *quilis*?
Més ne deu l' Ajuntament,
y, mira, es *Excelentíssim*.

Allà al cim de la montanya
una puput hi ha cantant:

—Democracia y monarquía,
llum y fosca, gos y gat.

—Diu que han sortit bitllets falsos
dels mil pelas... [Tafoy]
—Creureu que jo ni sabia
que d' aquests n' hi hagués de bons?

—No 'n fa pochs d' anys que parlém
de da una bona escombrada!
Pero al 'nà á buscar l' escombra,
sempre li estan fent el mànech.

L. WAT



Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO

1. XARADA.—E li mi-nar.

2. GEROGLÍFIC.—Per magranas, un magraner.

Han endavant totas ó part de las solucions del número anterior els caballers: El noi de 'n Ramonacho, Avonaliiv M., A. J. U., Agustín Munistro.

Caballers: Juan Catau, El noi de 'n Ramonacho, S. C. Bassas, F. Virgili R., Agustín Munistro y Joseph

Caballers: Menja Perdiu, Francisco Juliá, F. Joanet, Quimet Pujol y Krospis segon: Gracias per tot.

Caballer: Sebastià Dominguez: Aquests xistes ja no fan gracia.—J. Nicolau Durán: Es molt defectuosa.—P. F.: Firmant ab inicials no 'ns podén fer càrrec de res.—Sansón Carrasco: El vers no es maleit, però això nosaltres no ho podem dir... ni per referencia.—Ferrán N.: Es bonica, á tot serio.—Andresito: Procurarem complairel, pero, veji de condensar més els traballs.—Felip Cascallo: La guardem pera si en cas...—Flores Desterradas: Aixó no té figura. Es de lo pitjor que s' escriu.—Llano G. y M.: No 'ns té objecte.—Julio Marcé: El dibuix que 'ns envia es una tonteria.—Un sagristà: Té molta rabi; aixó no pot anar... Gracias pel seu oferiment.—Argilaga: Encare no va prou bé. Ànim, constància y á traballar. Anirà algú cantar.—J. P.: Aquest genero de poesia íntima li ve uns més gran.—Albertet de Vilafranca: Encare no està prou conforme.—A. B. R.: No, senyor, no; es materialment impossible.—Lluís Puig: Fa bé, no 's cans no... Endavant y fóra. Lo d' avuy es fluixet.—R. B. á (C.): No sirba.—J. C. y P. Pomés: Gracias per la remesa.—Blanch: No li ha arribat l' hora. ¿Qué s' hi ha de fer?—C. C., R. U., P. I., R. M., Caixalda, J. Ll., R. C., Vila, E. V., Cástich, (Tiana), J. P., M. M., J. V., A. C. H., Pisarra, J. L., R. G. y Un rencifacido d' assumpt, de delicadesa y altres y altres que seria prolífic enumerar, deixém de publicar las cartas que han tingut á bé enviarnos.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUILLA, carrer del Olim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.